

Občanský zákoník : Odpovědnost za škodu a za bezdůvodné obohacení

Odpovědnost – sekundární právní povinnost vznikající subjektu , který porušil primární právní povinnost vyplývající ze zákona nebo z jiné právní skutečnosti , je v podstatě sankcí ukládanou rušiteli primární právní povinnosti.

Sankční následek se projeví v závislosti na povaze porušené primární povinnosti buď v majetkové sféře rušitele nebo ve sféře osobní

P důvodem – je protiP úkon

Účelem - náprava , reparace újmy

Předcházení škodám – část šestá Z č. 40 / 1964 Sb.

Hl. první : Předcházení hrozícím škodám

§ 415 – generální prevenční povinnost

§ 417 /1/ – zvláštní prevenční povinnost

Hl. druhá : Odpovědnost za škodu - § 420 – 450 Občanského zákoníku

Předpoklady vzniku odpovědnosti za škodu :

a/ protiprávní úkon – okolnosti vylučující protiprávnost :

- výkon práva nebo plnění povinnosti
- svépomoc
- jednání v krajní nouzi
- jednání v nutné obraně
- svolení poškozeného

b/ škoda

- škoda skutečná
- ušlý zisk

c/ příčinná souvislost a/ a b/

d/ zpravidla i zavinění

- je založeno na spojení dvou psychických prvků – poznání + vůle
úmysl – přímý x nepřímý
- nedbalost – vědomá x nevědomá

Subjekty

Odpovědnosti za škodu : FO , S , PO

*Spoluodpovědnost - dílčí
- solidární*

Obsah náhrady škody

Tj. kvalitativní vymezení škody – jakou škodu je škůdce povinen poškozenému nahradit

Rozsah náhrady škody

t.j. jakou výši náhrady je povinen škůdce poškozenému nahradit

Způsob náhrady škody

Jakým způsobem se má náhrada škody realizovat

Je odvislé, zda škoda na zdraví nebo na věcech.

Při škodě způsobené na zdraví / event. životě / se hradí :

- a/ účelné náklady spojené s léčením*
- b/ ztráta na výdělku , příp. na důchodu*
- c/ bolestné a ztížení společenského uplatnění*
- d/ náklady na výživu pozůstalým*
- e/ přiměřené náklady spojené s pohřbem*
- f/ jednorázové odškodnění*

Jednotlivé případy odpovědnosti za škodu :

- odpovědnost za škodu způsobenou zaviněným protiprávním úkonem - § 420*
- odpovědnost za škodu způsobenou provozní činností § 420a*
- odpovědnost za škodu vzniklou v rámci existujícího závazku - § 421 , § 421a*
- odpovědnost za škodu způsobenou těmi , kteří nemohou posoudit následky svého jednání - § 422*
- odpovědnost za škodu způsobenou na vnesených nebo odložených věcech - § 433*
- odpovědnost za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem*

- odpovědnost za škodu způsobenou vadou výrobku

Odpovědnost za bezdůvodné obohacení - § 451 - § 459 OZ

Předpoklady :

- a/ obohacení na straně neoprávněného nabyvatele*
- b/ újma druhého subjektu*
- c/ příčinná souvislost mezi obohacením a vzniklou újmou*

Jednotlivé případy bezdůvodného obohacení

- 1. Bezdůvodné obohacení získané plněním bez právního důvodu*
- 2. Bezdůvodné obohacení získané plněním z neplatného právního důvodu*
- 3. Bezdůvodné obohacení získané plněním z právního důvodu , který dodatečně odpadl*
- 4. Bezdůvodné obohacení získané z nepoctivých zdrojů*
- 5. Bezdůvodné obohacení získané tím, za něhož bylo plněno , co po právu měl plnit sám*

Právní následky získání bezdůvodného obohacení - § 451 /I/

Vznik povinnosti obohacení vydat

Pracovněprávní odpovědnost dle zákona č. 262 / 2006 Sb.

Pracovněprávní odpovědnost je nový odvozený pracovněprávní vztah , který vzniká porušením povinností subjektu základního pracovněprávního vztahu, nejčastěji pracovního poměru.

Fce odpovědnosti :

- 1/ preventivně výchovná*
- 2/ ochranná*
- 3/ represivní*

Předpokladem odpovědnosti za škodu je , že vznikla při plnění pracovněprávních úkolů nebo v přímé souvislosti s ním / výkon pracovních povinností, činnost vykonávaná na příkaz zaměstnavatele ... /

Způsobí –li zaměstnanec zaměstnavateli škodu mimo toto vymezení , je toto posuzováno podle občanského zákoníku.

Podmínky pro vznik odpovědnosti za škodu :

- 1/ vznik škody*
- 2/ porušení právní povinnosti*
- 3/ příčinná souvislost*
- 4/ zavinění – úmysl nebo nedbalost*

DRUHY ODPOVĚDNOSTI ZA ŠKODU :

A/ odpovědnost zaměstnance – subjektivní / za zavinění /

1/ s presumpcí nevin / zavinění se dokazuje /

a/ obecná § 250

b/ za nesplnění povinnosti k odvracení škody § 251

2/ s presumpcí viny / zavinění se předpokládá /

a/ za schodek na svěřených hodnotách , které je zaměstnanec povinen vyúčtovat § 252 – 254

b/ za ztrátu svěřených předmětů § 255

B/ odpovědnost zaměstnavatele – objektivní / bez ohledu na zavinění /

1/ obecná - vždy objektivní na rozdíl od občanského práva - § 265

2/ zvláštní – za výsledek , nevyžaduje se porušení právní povinnosti

a/ za škodu při pracovních úrazech a nemocech z povolání § 365 – 393

b/ za škodu na odložených věcech § 267

c/ při odvracení škody § 266